

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

1. juli 2005

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Finansministeriets grundnotat vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond, KOM(2005) 108 endelig af 6. april 2005.

Grundnotat til Folketingets Europaudvalg

30. juni 2005
F7 RIL

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond – Kom(2005) 108 endelig af 6. april 2005.

Resumé: Kommissionen ønsker med sit forslag at udvide Den Europæiske Solidaritetsfond til også at kunne yde støtte til katastrofer af anden art end naturkatastrofer. Det skal eksempelvis være muligt at udvise solidaritet ved større epidemier, oliendslip, terrorangreb mv. Støtte på europæisk plan til sådanne katastrofer vil potentielt have en mere effektiv virkning end støtte på bilateralt eller nationalt plan. Man er fra dansk side skeptisk mht. de foreslåede reducerede tærskelværdier.

1. Baggrund

Den Europæiske Unions Solidaritetsfond blev oprettet som reaktion på den ekstraordinære oversvømmelseskatastrofe, der ramte Centraleuropa i sommeren 2002 og trådte i kraft den 15. november 2002¹.

Ifølge det oprindelige forslag skulle det nye fællesskabsinstrument muliggøre et supplement til berørte medlems- og kandidatlandes bestræbelser og anvendes til at dække en del af de offentlige udgifter, som forårsages af en naturkatastrofe. Fonden skulle sørge for nødhjælp for et hvilket som helst område, der rammes af en større katastrofe, uafhængigt af områdets status under strukturfondene. Støttens størrelse skulle hænge sammen med katastrofens omfang, men regionens eller regionernes relative velstand kunne også indgå i overvejelserne.

Fondens indsats skulle hovedsageligt fokusere på genopbygning på kort sigt af ødelagt infrastruktur, herunder midlertidig husly og omgående sikring af ødelagt infrastruktur, såsom dæmninger og diger.

2. Hjemmelsgrundlag

Da forslaget både dækker medlemslande og kandidatlande refererer hjemmelsgrundlaget til to artikler – henholdsvis den tredje paragraf i artikel 159 og den anden paragraf i artikel 181a (TEF).

3. Indhold

Formålet med det nye forslag af 6. april 2005 er at udvide Solidaritetsfonden til også at dække større katastrofer, der ikke skyldes naturlige forhold. Forsla-

¹ Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 af 11. november 2002 om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond.

get lægger således op til, at industrielle og teknologiske katastrofer, sundhedskriser og terror også skal være dækket.

Herudover foreslår Kommissionen at ændre de kriterier, der berettiger et land til støtte. Fonden er stadig begrænset til ”større” katastrofer, men definitionen heraf ændres:

- *Kvantitative kriterier:* For nærværende er Fondens anvendelsesområde begrænset til naturkatastrofer, hvor skaderne overstiger 3 mia. euro (i 2002-priser) eller 0,6 pct. af landets BNI. Disse tærskelværdier ønskes ændret til henholdsvis 1 mia. euro (i 2007-priser) og 0,5 pct. af BNI.
- *Kvalitative kriterier:* I helt særlige tilfælde er det muligt at være berettiget til støtte, selv hvis de kvantitative kriterier ikke er opfyldt. Dette vil gøre det muligt at yde bistand på tidspunkter, hvor de fysiske skader endnu er begrænsede. I situationer med terrorangreb eller større sundhedskatastrofer kan kriteriet vise sig effektivt².

I særlige tilfælde skal det desuden være muligt at udbetale en øjeblikkelig kontant støtte, så snart en ansøgning om midler foreligger. Denne støtte vil udgøre 5 pct. af den estimerede berettigede støtte men må ikke overstige 5 mio. euro. Hvis ansøgningen på et senere tidspunkt ikke bliver godkendt, skal beløbet tilbagebetales til Kommissionen.

Budgetmæssige implikationer

Forslaget skal træde i kraft pr. 1. januar 2007 og foreslås at indgå i de finansielle perspektiver for perioden 2007-2013. Kommissionen foreslår, at Fonden inkluderes i EU's budget under udgiftskategori 3 – ”Borgerskab, Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed”.

Det årlige budget vil, ifølge den interinstitutionelle aftale³, have et loft på 1 mia. euro i løbende priser. Det svarer til det eksisterende loft, der dog aldrig er blevet fuldt udnyttet, jf. tabel 1.

Tabel 1. Fondens udbetalinger i mio. euro, løbende priser

2002	2003	2004
728	107	20

4. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

² I 2002/3 ansøgte 5 ud af 14 lande på baggrund af det kvantitative kriterium. De resterende lande ansøgte på baggrund af ”regions-” eller ”nabolandskriteriet”, som i det nye forslag erstattes af et mere generelt kvalitativt kriterium.

³ Interinstitutionel aftale mellem Europa Parlamentet, Rådet og Kommissionen af 7. november 2002.

5. Nærhedsprincippet

Gensidig assistance mellem medlemslande eksisterer på en lang række områder og kan være et effektivt instrument. Forslaget har til hensigt at fordele den økonomiske byrde ved katastrofer. En byrde der potentielt kan være væsentlig og derfor kan være vanskelig at bære for nationale budgetter.

På den baggrund vurderer Kommissionen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering om, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Forslagets konsekvenser

Statsfinansielle

Forslaget er en del af Kommissionens foreslåede budget for de finansielle perspektiver for perioden 2007-2013 og skal derfor ses i relation til forhandlingerne herom. Konsekvenserne for Danmarks bidrag til EU vil således afhænge af disse forhandlinger.

En reduceret tærskelværdi kombineret med et øget dækningsområde for Fonden vil, alt andet lige, væsentligt kunne forøge udnyttelsen af den økonomiske ramme for Fonden, med efterfølgende konsekvenser for medlemslandenes betaling. Det danske bidrag vil udgøre i størrelsesordenen 2 pct., dvs. op til 150 mio. kr. årligt.

Samfundsøkonomiske og miljømæssige

Formålet med Fonden er at yde bistand i forbindelse med større katastrofer. Sådanne katastrofer kan have en betydelig effekt på samfundsøkonomien, både når det gælder naturkatastrofer og katastrofer af anden art. Fonden kan bidrage til at reducere disse virkninger.

7. Udtalelse fra Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om det foreliggende forslag.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-specialudvalget for EU's budget og finansielle bestemmelser.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark har hidtil indtaget en restriktiv holdning til Solidaritetsfonden, idet dennes anvendelse – og dermed den solidariske fællesskabsfinansiering – bør begrænses til meget store katastrofer med alvorlige implikationer for det pågældendes lands økonomi. Regeringen er derfor overordnet positiv i forhold til en udvidelse af dækningsområdet til også at omfatte andet end naturkatastrofer, men er skeptisk i forhold til reducerede tærskelværdier.

Herudover finder Regeringen det vigtigt, at Fondens formål adskilles tydeligt fra andre programmer på EU's budget, herunder Kommissionens forslag til et handlingsprogram for sundhed og forbrugerbeskyttelse⁴ og Kommissionens forslag vedr. etablering af et hurtigt beredskabs- og reaktionsinstrument i forbindelse med større ulykker⁵.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Behandling af forslaget er endnu ikke påbegyndt.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget er en ændring af forordning (EF) 2012/2002. Kommissionens forslag herom, KOM(2002)481, blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. september 2002. Ændringsforslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

⁴ Kom(2005)115.

⁵ Kom (2005)113.